

a.s.r.
de nederlandse
verzekerings
maatschappij
voor alle
verzekeringen

Stembeleid

Maart 2016

Stembeleid ASR Nederland N.V. maart 2016

1. Inleiding
2. Algemene uitgangspunten
3. Socially Responsible Investments Policy (SRI)
4. Bestuur en RvC
 - (Her)benoeming
 - Décharge
 - Vrijwaring
5. Beloningsbeleid
6. Kapitaal
 - Dividendbeleid
 - Inkoop eigen aandelen
 - Uitgifte nieuwe aandelen
 - Uitgifte (beschermings)preferente aandelen
 - Acquisitievoorstellen
7. Externe accountant
8. Uitoefening van het stemrecht
 - Vaststelling
 - Uitoefening
 - Verantwoording

1. Inleiding

ASR Nederland N.V. (a.s.r.) is een Nederlandse verzekeringsgroep en een (institutionele) belegger in diverse beursgenoteerde ondernemingen. In dit document heeft a.s.r. haar beleid geformuleerd over hoe zij als belegger in (beursgenoteerde) Nederlandse en buitenlandse ondernemingen omgaat met haar aandeelhoudersrechten. Dit beleid is, voor zover mogelijk, in lijn met de Nederlandse Corporate Governance Code (NCGC), en de aanbevelingen voor institutionele beleggers van de Monitoring Commissie Corporate Governance (MCCG). Zij handelt hiermee tevens in overeenstemming met artikel 5:86 van de Wet op het financieel toezicht.

Bij het uitvoeren van haar stembeleid maakt a.s.r. gebruik van de diensten van een stemadviesbureau. Dit stemadviesbureau geeft a.s.r. advies op grond van de richtlijnen voor het stemgedrag die in het onderhavige beleid zijn weergegeven. Hierbij toetst het stemadviesbureau onder meer aan de NCGC. Met gebruikmaking van de adviezen van het stemadviesbureau wordt steeds een eigen afweging gemaakt door a.s.r. Die eigen afweging wordt gerealiseerd doordat a.s.r. de agendapunten zelf toetst, zowel op de juridische als op de economische aspecten van het desbetreffende agendapunt. Dit betekent dat het mogelijk is dat er wordt gestemd in afwijking van de adviezen van het stemadviesbureau. Bij buitenlandse ondernemingen stemt het stemadviesbureau met een volmacht voor a.s.r.

2. Algemene uitgangspunten

a.s.r. neemt de hierna volgende algemene uitgangspunten in acht. Bij enkele specifieke onderwerpen zal het stemgedrag zoals beschreven in de paragrafen 3 tot en met 5 worden gevolgd.

- a. a.s.r. belegt in aandelen van (beursgenoteerde) ondernemingen. Zij handelt hierbij primair in het belang van haar achterliggende begunstigden (polishouders en klanten).
- b. a.s.r. streeft een actief aandeelhouderschap na bij Nederlandse deelnemingen waarin zij een belang houdt. Bij buitenlandse ondernemingen maakt a.s.r. een bewuste afweging tussen inspanning en kosten.
- c. a.s.r. streeft ernaar haar invloed als aandeelhouder te gebruiken in het kader van een transparant (governance) beleid. Als leidraad voor de beoordeling gelden de NCGC en de aanbevelingen van de MCCG voor Nederlandse deelnemingen. Voor beleggingen in buitenlandse ondernemingen wordt gebruik gemaakt van de lokaal toepasselijke codes.
- d. a.s.r. is van mening dat ondernemingen die een goed bestuur hebben en die transparant zijn voor hun aandeelhouders en andere stakeholders, uiteindelijk betere prestaties zullen leveren.
- e. a.s.r. beschouwt zich (alleen) als een institutionele belegger en wil derhalve niet op de stoel zitten van het bestuur van de ondernemingen waarin zij belegt. Dit betekent dat a.s.r. in principe vóór voorstellen van de directie, Raad van Bestuur (RvB) (hierna gezamenlijk 'het bestuur') en/of Raad van Commissarissen (RvC) zal stemmen. Indien deze voorstellen strijdig zijn met dit beleid zal a.s.r. tegen stemmen of zich van stemming onthouden. In eerste instantie zal a.s.r. in dergelijke gevallen echter de dialoog met het bestuur en/of de RvC zoeken.
- f. a.s.r. vindt het noodzakelijk dat een onderneming haar aandeelhouders periodiek informeert over het gevoerde beleid en de ondernemingsstrategie. Daar waar het gevoerde beleid en/of de ondernemingsstrategie op fundamentele bezwaren stuit en er geen vooruitzicht bestaat op verbetering, kan besloten worden om het verkregen belang te verkopen.
- g. a.s.r. is van mening dat, indien aandeelhouders in een bestaande situatie bepaalde voorkeursrechten hebben, zij adequaat gecompenseerd moeten worden in het geval deze voorkeursrechten worden opgeheven. Als - naar het oordeel van a.s.r. - dit niet gebeurt, zal zij tegen stemmen of zich van stemming onthouden.

3. Socially Responsible Investments Policy (SRI)

In het a.s.r. Nederland stembeleid wordt naast de richtlijnen van de Nederlandse Corporate Governance Code ook ons SRI-beleid meegenomen. Investeringsbeslissingen van a.s.r. omvatten de score van de onderneming op ESG-criteria (Environmental, Social en Governance) en een beoordeling van controversiële activiteiten. Op deze manier voorkomen we niet-financiële risico's, vooral reputatierisico, en voldoen we aan de wetgeving, de UN PRI, de UN Global Compact standaarden, de UN PSI en de 'Code Duurzaam Beleggen' van het Verbond van Verzekeraars. a.s.r. SRI richtlijnen zijn gebaseerd op de normen zoals gedefinieerd door Forum Ethibel en het SRI-onderzoek wordt verricht door VigeoEiris.

Voor meer inzicht in het investerings- en engagement beleid van a.s.r. verwijzen wij naar het volledige [SRI-beleid](#).

4. Bestuur en RvC

(Her)benoeming

In het geval van (her)benoeming van leden van het bestuur en/of de RvC zal a.s.r. in principe vóór stemmen.

Zij zal tegen stemmen in het geval:

- a. de voorgeschreven maximumtermijn voor (her)benoeming is of wordt overschreden;
- b. er gegronde redenen zijn om te twijfelen aan de betrouwbaarheid dan wel geschiktheid van de betrokken persoon.

Décharge

In het geval van décharge van leden van het bestuur en/of RvC zal a.s.r. in principe vóór stemmen. 'Zij zal tegen stemmen in het geval:

- a. er gegronde redenen zijn om te twijfelen aan de adequaatheid van het gevoerde beleid in de achterliggende periode;
- b. er door aandeelhouders of andere stakeholders procedures zijn gestart tegen de onderneming en a.s.r. deze niet onredelijk acht.

Vrijwaring

In het geval voorstellen worden gedaan waarin leden van het bestuur en/of de RvC wordt gevrijwaard van gerechtelijke procedures, zal a.s.r. in principe tegen stemmen. Dit in het bijzonder indien de voorgestelde vrijwaring geen beperkingen kent of er sprake is van een complete vrijwaring.

5. Beloningsbeleid

Ten aanzien van beloningen van het bestuur en de RvC van haar deelnemingen, neemt a.s.r. de hierna volgende beginselen in acht. Indien de onderneming een voorstel doet dat in strijd is met deze beginselen, zal a.s.r. – per geval te beoordelen aan de hand van de feiten - tegen stemmen dan wel zich van stemming onthouden.

- a. De RvC of de AvA (dan wel toezichthoudende of niet-uitvoerende bestuurders bij 'one-tier' bestuursstructuren) neemt het initiatief tot en is verantwoordelijk voor het opstellen van (wijzigingen in) het beloningsbeleid voor het bestuur evenals voor de uitvoering en de uitkomsten daarvan.
- b. Het beloningsbeleid voor het bestuur en de RvC en wijzigingen daarin worden vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA). Regelingen in de vorm van aandelen of rechten tot het nemen van aandelen en wijzigingen daarin worden separaat ter goedkeuring aan de AvA voorgelegd.
- c. De RvC van de onderneming wordt geadviseerd door een aparte remuneratiecommissie (indien aanwezig). De RvC legt in het remuneratierapport verantwoording af over de uitvoering en de uitkomsten van het beloningsbeleid voor het bestuur in het betreffende verslagjaar. Het remuneratierapport laat zien op welke wijze de feitelijke betalingen, waaronder eventuele variabele beloningselementen, voortvloeien uit het vastgestelde beloningsbeleid, opdat de algemene vergadering toezicht kan houden op de uitvoering van dit beleid. Prestatiedoelstellingen waarvan de uitkering van de variabele beloningselementen afhankelijk is, worden beschreven en aangegeven wordt wat de relatieve verhoudingen tussen de prestatiedoelstellingen zijn. Het remuneratierapport bevat tevens een verantwoording over en het bedrag van de eventuele beloning die in het verslagjaar discretionair door de RvC is toegekend alsmede over het bedrag dat eventueel is teruggevorderd onder de 'claw back bevoegdheid'.
- d. (Beursgenoteerde) vennootschappen leggen het remuneratierapport als apart agendapunt ter stemming voor aan AvA, in aanvulling op de wettelijke plicht om het remuneratierapport als discussiepunt aan de aandeelhouders voor te leggen. Indien de RvC het remuneratierapport niet ter stemming aan de AvA voorlegt, kunnen aandeelhouders hun oordeel over de uitvoering van het remuneratiebeleid door de RvC niet rechtstreeks geven. In dat geval kunnen aandeelhouders het remuneratierapport betrekken bij de bepaling van het stemgedrag bij andere agendapunten.
- e. De RvC toetst mede aan de hand van de uitkomsten jaarlijks of het beloningsbeleid voor het bestuur nog passend is voor de vennootschap. Het beloningsbeleid voor het bestuur wordt minimaal één keer in de vier jaar in zijn geheel geëvalueerd en de AvA stelt de voortzetting van het bestaande beleid dan wel wijzigingen daarin vast.
- f. Het beloningsbeleid voor het bestuur sluit aan bij de langetermijnstrategie van de vennootschap en de daarbij behorende doelstellingen. Het beloningsbeleid bevat geen prikkels die afbreuk kunnen doen aan de taakopdracht van het bestuur om de langetermijnbelangen van de vennootschap te dienen.

- g. De structuur en de hoogte van de beloning van het bestuur zijn passend ten opzichte van het algemene beloningsbeleid van de vennootschap. De RvC geeft zich rekenschap van de voorbeeldfunctie die bestuurders vervullen ten opzichte van de overige werknemers van de vennootschap.
- h. De totale beloning van bestuurders omvat in ieder geval een vast salaris en wordt afgezet tegen die van een vooraf gedefinieerde 'peer group'. Eventuele variabele beloningselementen worden vooraf gemaximeerd. In relatie tot de vaste beloning mag de variabele beloning niet excessief zijn (d.w.z. meer dan 100%). Indien de variabele beloning hoger is dan 100% zal dit per geval worden bekeken.
- i. De termijn voor de onvoorwaardelijke toekenning van lange termijn variabele beloningselementen is voldoende lang om recht te doen aan de langetermijnstrategie van de vennootschap en de daarbij behorende doelstellingen. Doorgaans is deze termijn ten minste drie jaar. Er moet sprake zijn van vooraf vastgestelde, inzichtelijke, meetbare, beïnvloedbare en haalbare doelen die bepalend zijn voor de vaststelling van de variabele beloning. Het variabele deel moet de binding van de bestuurder aan de vennootschap en haar doelstellingen versterken. Variabele beloningen mogen geen gegarandeerde elementen bevatten.
- j. De variabele beloningselementen zijn mede gebaseerd op milieu-, sociale en/of governance doelstellingen. Deze doelstellingen zijn helder, duidelijk kwantificeerbaar, tijdsgerelateerd en uitdagend en hebben een directe relatie met de strategie en de operationele risico's. De doelstellingen zijn meetbaar en transparant en zijn terug te leiden naar de prestaties.
- k. De RvC heeft een discretionaire bevoegdheid bij de onvoorwaardelijke toekenning van de variabele beloningselementen om onbillijke uitkomsten, bijvoorbeeld bij overname en/of ontslag en/of speciale afboekingen, tegen te gaan. Deze bevoegdheid ziet primair op de mogelijkheid voor de RvC om de omvang van de uit te keren variabele beloningselementen vóór het onvoorwaardelijk worden daarvan benedenwaarts aan te passen. In het geval van een openbaar bod, juridische fusie of splitsing worden de eventueel voorwaardelijke toegekende aandelen en/of rechten op aandelen hoogstens naar rato van de verstreken prestatieperiode afgewikkeld.
- l. De regeling betreffende variabele beloningselementen bevat een bepaling dat reeds onvoorwaardelijk en/of uitgekeerde variabele beloningselementen kunnen worden teruggevorderd als naderhand blijkt dat zij (deels) onterecht, op basis van onjuiste (financiële) informatie, zijn toegekend. Indien dit geval zich voordoet, zet de RvC een procedure in werking om de betreffende beloningselementen terug te vorderen.
- m. Een ontslagvergoeding mag maximaal één keer het vaste jaarsalaris bedragen. Indien het ontslag van een bestuurder in de eerste benoemingstermijn kennelijk onredelijk is, mag de ontslagvergoeding maximaal twee keer het vaste jaarsalaris bedragen. Bij disfunctioneren van een individuele bestuurder mogen geen gegarandeerde vergoedingen worden toegekend.
- n. Bestuurders kunnen een bepaald pakket aandelen opbouwen in de 'eigen' vennootschap en houden dit ten minste aan tot een bepaalde periode na hun vertrek bij de vennootschap.
- o. De beloning van de RvC is niet afhankelijk van de resultaten van de vennootschap. De beloning mag niet bestaan uit aandelen of rechten op aandelen van de vennootschap.

6. Kapitaal

Dividendbeleid

Bij dividendvoorstellen zal a.s.r. in principe vóór stemmen. Zij zal tegen stemmen in het geval:

- a. uitkering van het dividend onwenselijk is gelet op de financiële situatie van de betreffende onderneming;
- b. in het geval van stockdividend er geen mogelijkheid is voor cash dividend voor aandeelhouders die de voorkeur geven aan liquide middelen.

Inkoop eigen aandelen

In principe steunt a.s.r. voorstellen van de onderneming om eigen aandelen in te kopen. Het hierbij gehanteerde uitgangspunt is dat de machtiging hiertoe aan het management geen onredelijk lange duur kent (maximaal 18 maanden) en dat het percentage in te kopen aandelen aanvaardbaar is (maximaal 10%). Voorstellen van meer dan 10% worden per geval op hun merites beoordeeld.

Uitgifte nieuwe aandelen

In principe steunt a.s.r. voorstellen van de onderneming om nieuwe aandelen uit te geven. Uitgangspunt hierbij is dat de machtiging hiertoe aan het management geen onredelijk lange duur kent (maximaal 18 maanden) en dat het percentage nieuw uit te geven aandelen aanvaardbaar is (10%+10% (met beperking voorkeursrecht)). a.s.r. zal tegen een voorstel stemmen om nieuwe aandelen uit te geven waarin het voorkeursrecht wordt beperkt. Een uitgifte zonder claimemissie tast immers de rechten van bestaande aandeelhouders aan.

Uitgifte (beschermings)preferente aandelen

In principe steunt a.s.r. voorstellen van de onderneming om nieuwe (beschermings)preferente aandelen uit te geven. Uitgangspunt hierbij is dat de machtiging hiertoe aan het management geen onredelijk lange duur kent (maximaal 18 maanden) - en indien uitgegeven er binnen 6 maanden een Bava wordt uitgeschreven - en dat het percentage nieuw uit te geven aandelen aanvaardbaar is (maximaal 100%).

Acquisitievoorstellen

Bij materiële voorstellen ten aanzien van fusies, overnames, herstructureringen, e.d., zal a.s.r. deze per geval beoordelen. Essentieel hierbij is een tijdige en adequate informatieverstrekking. Indien hiervan geen sprake is, zal a.s.r. in beginsel tegen stemmen dan wel zich van stemming onthouden. Voorts acht a.s.r. het van groot belang dat er bij een mogelijke overname een 'level playing field' bestaat voor alle potentieel geïnteresseerde partijen.

7. Externe Accountant

a.s.r. is voorstander van periodieke wijziging van de externe accountant en zal in principe voor de benoeming van een nieuwe externe accountant stemmen binnen de wettelijke termijnen. Zij zal tegen stemmen in het geval:

- a. de externe accountant aansprakelijk is gesteld door aandeelhouders of andere stakeholders;
- b. er redenen zijn om te twijfelen aan de betrouwbaarheid dan wel geschiktheid van de externe accountant.

8. Uitoefening van het stemrecht

Vaststelling

Bij a.s.r. is het Voting Policy Comité (VPC) verantwoordelijk voor de vaststelling van de stembepaling. De VPC beoordeelt de agenda van de aandeelhoudersvergaderingen van betreffende deelnemingen en stelt haar standpunt per agendapunt vast. De VPC kan zich daarbij laten adviseren door (een) externe partij(en). Vervolgens wordt door haar beoordeeld of de vergadering fysiek bezocht zal worden of dat een volmacht afgegeven wordt aan het bestuur van de onderneming of aan een andere partij.

Uitoefening

Als aandeelhouder, zal a.s.r. haar invloed doen gelden door gebruik te maken van haar stemrecht. Steeds zal op zorgvuldige wijze worden onderzocht of zij zelf of door middel van een volmacht van haar stemrecht gebruik zal maken. Hierbij zal zoveel mogelijk het belang van de uiteindelijk gerechtigden voorop worden gesteld. Indien het uitoefenen van het stemrecht niet (voldoende) in het belang van de uiteindelijk gerechtigden is, dit buitensporige kosten met zich meebrengt, of dit op andere gronden onwenselijk is, kan worden besloten het stemrecht niet uit te oefenen.

Verantwoording

Elk halfjaar brengt a.s.r. op haar website verslag uit van de wijze waarop zij gebruik heeft gemaakt van haar stemrecht. Op deze wijze verschaft a.s.r. een zo volledig mogelijk inzicht in haar aandeelhoudersbetrokkenheid.